

IN MEMORIAM ZDRAVKO TOMAC

Početak 2020. godine napustio nas je profesor Zdravko Tomac (1937. – 2020.), redoviti profesor u mirovini Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, vanjski suradnik Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru, poznati političar i pisac. U hrvatskoj politici obavljao je više važnih dužnosti: potpredsjednik ratne Vlade demokratskoga jedinstva (1991. – 1992.), predsjednik Gradske skupštine Grada Zagreba (1995. – 1997.), kandidat za predsjednika Hrvatske 1997., potpredsjednik Hrvatskoga sabora (2000. – 2003.). Bio je i jedan od kreatora *Ustava* iz 1974. i akter u hrvatskoj politici do

2003. godine. Jedan je od osnivača Hrvatske socijaldemokratske stranke (2004.), lijeve provenijencije i nacionalne orijentacije. Nakon političke karijere intenzivno se posvetio publicističkomu radu. Autor je tridesetak knjiga, a neki su od naslova *Zločin bez kazne* (1999.), *Iza zatvorenih vrata* (1992.), *Tko je ubio Bosnu* (1993.), *Zagrebačka kriza: politologijska analiza i dokumenti* (1997.), *Ponoćne misli* (2005.), *Moj obračun s KGB-om* (2007.). Bio je medijska zvijezda, poznat generacijama po političko-me angažmanu, javnim istupima i intervjuima na TV-u i u novinama. Svi su znali Tomca. Odmakom od aktivne političke karijere uslijedilo je razdoblje u kojem je njegov put obraćenja vjeri postao dominantna tema njegova javnog djelovanja. Ovo su poznate činjenice, ono što uglavnom svi znaju o njemu.

Za mene je bio izniman čovjek, zanimljiv i duhovit profesor. Njegov dolazak na Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru te 2008. godine bio je izuzetno bitan za Studij politologije koji je bio u svojim počecima. Velike zasluge za afirmiranje Studija politologije na mostarskome sveučilištu pripadaju upravo profesoru Tomcu. Naš prvi susret za mene je počeo prilično stresno. Iako rijetko kasnim, toga utorka, početkom rujna 2008., kasnila sam na sastanak s profesorom više od pola sata. Policijski uviđaj zbog prometne nezgode blokirao je cestu, a mome optimizmu u prilog nije išao ni zaboravljeni mobitel. Nikomu se nisam mogla javiti. U glavi su mi bili razni scenariji mogućih profesorovih reakcija na takvu komociju buduće asistentice. Jedino u što sam tada bila potpuno sigurna jest da me profesor više ne čeka. No, usprkos mojim očekivanjima čekao me na dogovorenu mjestu u kantini fakulteta gdje služe izvrsnu kavu. Kada sam se onako gorljivo počela ispričavati objašnjavajući razloge, on me blago prekinuo i upitao me kakvu kavu pijem. Dojam koji sam u tome trenutku stekla o njemu ostao je neporeciv. Bio je jednostavan, staložen i čovjekoljubiv. Ubrzo sam shvatila da je i mislilac svestrana znanja i duboka promišljanja. Možda mu je nedostajalo samo malo više sistematičnosti i organiziranosti. Po habitusu bio je onako dječjački razbarušen i zato se vjerojatno teže pridržavao stroge znanstvene forme, ali je rijetko tko mogao svojom pojavom izazvati toliko pozornosti koliko je on to uspijevaio. Bio je autentičan, iskren i to se prepoznavalo i osjećalo. Na njegovim predavanjima uvijek se tražila stolica više iako su počinjala u ranim jutarnjim terminima. Volio je studente, poticao ih na intelektualnu znatiželju i kritičko mišljenje, a često i nasmijavao samoironičnim dosjetkama i anegdotama iz svoga bogatog života. Bile su to prve generacije politologa koje su stasale na Sveučilištu u Mostaru i koje će nesumnjivo pamtiti profesora Tomca.

Bila sam njegova asistentica četiri godine (2008. – 2012.). Zadnja u njegovoj profesorskoj karijeri i zahvalna sam na takvoj životnoj prilici. Često nismo imali iste stavove i ista promišljanja, ali sam u profesoru Tomcu imala izvrsna učitelja od kojega sam puno naučila o toleranciji, uvažavanju, otvorenosti, prijateljstvu, a posebno o iskrenosti. To su velike životne lekcije! Najbolji razgovori koje sam vodila s profesorom

bili su u dugim šetnjama Mostarom. Naš zadnji kratki razgovor bio je sredinom prosinca prošle godine.

I da, volio je Mostar i blatinu.

Počivajte u miru i hvala Vam Profesore!

DAMIRKA MIHALJEVIĆ
damirka.mihaljević@ff.sum.ba